

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет економіки і управління

Кафедра фінансів, банківської справи та страхування

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету економіки і управління

Віталій КАРПЕНКО

24 06 2023 р.

СИЛАБУС

Навчальна дисципліна **Корпоративна культура інститутів фінансового ринку**

Освітньо-професійна програма **Фінанси, банківська справа та страхування**

Рівень вищої освіти **перший (бакалаврський)**

Загальна інформація

Позиція	Зміст інформації
Викладач(і)	Доценко Інна Олександрівна
Профайл викладача	https://fbss.khmnu.edu.ua/doczenko-inna-oleksiyivna/
Е-май викладача(in)	dotsenkoi@khmnu.edu.ua
Контактний телефон	
Сторінка дисципліни в ІСУ	https://msn.khmnu.edu.ua/course/view.php?id=7524
Навчальний рік	2023-2024
Консультації	Очі: вівторок, 1-ша пара, 4-101 онлайн: за необхідністю та попередньою домовленістю

Характеристика дисципліни

Статус дисципліни	Форма навчання	Курс	Семестр	Загальний обсяг		Кількість годин						Курсовий проект	Курсова робота	Форма семестрового контролю	
				Кредити ЄКТС	Години	Аудиторні заняття				Семінарські заняття	Самостійна робота, в т.ч. ІРС			залік	іспит
						Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття						
О	Д	2	3	5	150	68	34		34		82				+

Анотація дисципліни

Дисципліна «Корпоративна культура інститутів фінансового ринку» є однією із фахових дисциплін і займає провідне місце у підготовці фахівців освітнього рівня «бакалавр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування».

Пререквізити – мікроекономіка, філософія (в т.ч. логіка, етика, естетика), публік рилейшнз; **кореквізити** – менеджмент, фінанси підприємств, страхування та фінанси страхових організацій.

Мета і завдання дисципліни

Мета дисципліни. Формування базових знань стосовно основних понять, ключових завдань та практик корпоративної культури інститутів фінансового ринку; напрацювання навичок та вмінь, розвиток здібностей, що дозволяють здійснювати організаційну, методичну, діагностичну та інноваційну діяльність при формуванні елементів корпоративної культури інститутів фінансового ринку.

Завдання дисципліни. Вивчення сутності, основних понять і категорій корпоративної культури; засвоєння знань у сфері корпоративної культури; вивчення принципів, функцій, змісту процесів формування корпоративної культури інститутів фінансового ринку.

Очікувані результати навчання

Студент, який успішно завершив вивчення дисципліни повинен: **набути** навичок у використання профільованих знань в сфері корпоративної культури інститутів фінансового ринку, групової поведінки в системі корпоративної культури та соціальної відповідальності; **знати** особливості процесу впровадження корпоративної

культури інститутів фінансового ринку; *уміти* застосовувати набуті теоретичні знання при формуванні корпоративної культури організації.

Тематичний і календарний план вивчення дисципліни

№ тижня	Тема лекції*	Тема практичного заняття*	Самостійна робота студентів		
			Зміст	Год.	Література
1	2	3	4	5	6
1	Теоретичні основи корпоративної культури інститутів фінансового ринку	Теоретичні основи корпоративної культури інститутів фінансового ринку	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т1, підготовка до практичного заняття.	8	[1, с. 94-101; 3, с. 8-33].
2	Структура та види корпоративної культури інститутів фінансового ринку	Структура та види корпоративної культури інститутів фінансового ринку	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т2, підготовка до практичного заняття.	8	[3, с. 38-45; 7, с. 45-69]
3	Властивості та ознаки корпоративної культури інститутів фінансового ринку	Властивості та ознаки корпоративної культури інститутів фінансового ринку	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття.	4	[1, с. 101-107; 151-175]
4	Властивості та ознаки корпоративної культури інститутів фінансового ринку	Властивості та ознаки корпоративної культури інститутів фінансового ринку	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т3, підготовка до практичного заняття.	4	[1, с. 108-130; 2, с. 99-104]
5	Роль і місце корпоративної культури в системі менеджменту інститутів фінансового ринку	Роль і місце корпоративної культури в системі менеджменту інститутів фінансового ринку	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до тестування (ТК 1).	4	[3, с. 69-120; 7, с. 58-81]
6	Роль і місце корпоративної культури в системі менеджменту інститутів фінансового ринку	Роль і місце корпоративної культури в системі менеджменту інститутів фінансового ринку	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т4, підготовка до практичного заняття.	4	[3, с. 69-120; 7, с. 58-81]
7	Взаємозв'язок корпоративної культури із системою управління персоналом інститутів фінансового ринку	Взаємозв'язок корпоративної культури із системою управління персоналом інститутів фінансового ринку	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття.	4	[1, с. 67-93; 4, с. 108-112]
8	Взаємозв'язок корпоративної культури із системою управління персоналом інститутів фінансового ринку	Взаємозв'язок корпоративної культури із системою управління персоналом інститутів фінансового ринку	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т5, підготовка до практичного заняття.	4	[1, с. 67-93; 4, с. 108-112]
9	Корпоративна культура та ділова етика інститутів фінансового ринку	Корпоративна культура та ділова етика інститутів фінансового ринку	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття.	5	[1, с. 108-130; 2, с. 234-302]
10	Корпоративна культура та ділова етика інститутів фінансового ринку	Корпоративна культура та ділова етика інститутів фінансового ринку	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т6, підготовка до практичного заняття.	4	[1, с. 108-130; 2, с. 234-302]
11	Корпоративна соціальна	Корпоративна соціальна	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до	4	[5, с. 63-114; 6, с. 112-140]

	відповідальність як складова корпоративної культури інститутів фінансового ринку	відповідальність як складова корпоративної культури інститутів фінансового ринку	практичного заняття.		
12	Корпоративна соціальна відповідальність як складова корпоративної культури інститутів фінансового ринку	Корпоративна соціальна відповідальність як складова корпоративної культури інститутів фінансового ринку	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т7, підготовка до тестування (ТК 2).	5	[5, с. 63-114; 6, с. 112-140]
13	Корпоративна культура в підприємстві	Корпоративна культура в підприємстві	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, виконання ІДЗ.	4	[1, с. 28-32; 2, с. 35-60; 6, с. 7-81]
14	Корпоративна культура в підприємстві	Корпоративна культура в підприємстві	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т8, виконання ІДЗ	4	[1, с. 28-32; 2, с. 35-60; 6, с. 7-81]
15	Корпоративна культура в банківських установах та страхових компаніях	Корпоративна культура в банківських установах та страхових компаніях	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т9, виконання ІДЗ.	4	[1, с. 131-150; 4, с. 97-112]
16	Корпоративна культура в банківських установах та страхових компаніях	Корпоративна культура в банківських установах та страхових компаніях	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т9, підготовка до тестування (ТК 3).	4	[1, с. 131-150; 4, с. 97-112]
17	Ефективність корпоративної культури інститутів фінансового ринку	Ефективність корпоративної культури інститутів фінансового ринку	Опрацювання теоретичного матеріалу з Т10, захист ІДЗ	8	[2, с. 61-68; 4, с. 114-123]

Примітка *. Лекції і практичні заняття проводяться щотижня по дві години

Політика дисципліни

Організація освітнього процесу з дисципліни відповідає вимогам положень про організаційне і навчально-методичне забезпечення освітнього процесу, освітній програмі та навчальному плану. Студент зобов'язаний відвідувати лекції і практичні заняття згідно з розкладом, не запізнюватися на заняття, домашні завдання виконувати відповідно до графіка. Пропущене практичне заняття студент зобов'язаний опрацювати самостійно у повному обсязі і відзвітувати перед викладачем не пізніше, ніж за тиждень до чергової атестації. До практичних занять студент має підготуватися за відповідною темою і проявляти активність. Набутті особою знання з дисципліни або її окремих розділів у неформальній освіті зараховуються відповідно до Положення про порядок перезарахування результатів навчання у ХНУ (вебсайт Університету (<https://khmnu.edu.ua/>): розділ «Нормативні документи», рубрика – «Положення», сторінка – «Положення про організацію освітньої діяльності»).

Критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання академічних досягнень здобувача вищої освіти здійснюється відповідно до «Положення про контроль і оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти у ХНУ». Кожний вид роботи з дисципліни оцінюється за чотирибальною шкалою. Семестрова підсумкова оцінка визначається як середньозважена з усіх видів навчальної роботи, виконаних і зданих позитивно з урахуванням коефіцієнта вагомості і встановлюється в автоматизованому режимі після внесення викладачем усіх оцінок до електронного журналу. При оцінюванні знань студентів використовуються різні засоби контролю, зокрема: усне опитування; засвоєння теоретичного матеріалу з тем перевіряється тестовим контролем. Виконання індивідуального завдання завершується його презентацією у терміни, встановлені графіком самостійної роботи. Оцінка, яка виставляється за практичне заняття, складається з таких елементів: знання теоретичного матеріалу з теми; вміння студента обґрунтувати прийняті рішення; своєчасне виконання поставленого завдань з теми.

Структурування дисципліни за видами робіт і оцінювання результатів навчання студентів денної форми навчання у семестрі за ваговими коефіцієнтами

Аудиторна робота				Самостійна робота			Семестровий контроль	
Усні відповіді (мінімальна обов'язкова кількість оцінок)				ІДЗ	Тестовий контроль			Іспит
1	2	3	4	1	1	2	3	1
ВК: 0,3				ВК: 0,2	ВК: 0,1			ВК: 0,4

Оцінювання тестових завдань

Тематичний тест для кожного студента складається з двадцяти тестових завдань, кожне з яких оцінюється одним балом (може бути інший варіант). Максимальна сума балів, яку може набрати студент, складає 20.

Оцінювання здійснюється за чотирибальною шкалою. Відповідність набраних балів за тестове завдання оцінці, що виставляється студенту, представлена у нижченаведеній таблиці.

Відповідність набраних балів за тестове завдання вітчизняній оцінці

Сума балів за тестове завдання	1–10	11–12	13–15	17-20
Оцінка	2	3	4	5

На тестування відводиться 20 хвилин (для закритої форми тестів – по одній хвилині на кожне завдання). Правильні відповіді студент записує у талоні відповідей. При цьому усі графи для відповідей мають бути заповнені цифрами, що відповідають правильним, на погляд студента, відповідям. Через 20 хвилин студенти здають викладачу завдання з талонами відповідей. Викладач на наступному занятті оголошує результати тестування. Тестування студент може також пройти і в он-лайн режимі в модульному середовищі MOODLE.

Якщо студент отримав негативну оцінку, то він має перездати її в установленому порядку, але обов'язково до терміну наступного контролю. У випадку, коли студент не виконав індивідуальний план з дисципліни у заплановані терміни без поважних причин, то під час відпрацювання заборгованості при позитивній відповіді йому виставляється оцінка «задовільно».

Співвідношення інституційної шкали оцінювання і шкали оцінювання ЄКТС

Оцінка ЄКТС	Інституційна шкала балів	Інституційна оцінка	Критерії оцінювання
A	4,75-5,00	5	Зараховано Відмінно – глибоке і повне опанування навчального матеріалу і виявлення відповідних умінь та навичок. Добре – повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками. Добре – в загальному правильна відповідь з двома-трьома суттєвими помилками. Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, але достатнє для практичної діяльності за професією. Задовільно – неповне опанування програмного матеріалу, що задовольняє мінімальні критерії оцінювання
B	4,25-4,74	4	
C	3,75-4,24	4	
D	3,25-3,74	3	
E	3,00-3,24	3	
FX	2,00-2,99	2	Незараховано Незадовільно – безсистемність одержаних знань і неможливість продовжити навчання без додаткових знань з дисципліни Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота і повторне вивчення дисципліни.
F	0,00-1,99	2	

Питання для самоконтролю результатів навчання

- Корпоративна культура та особливості її формування.
- Типи корпоративної культури інститутів фінансового ринку.
- Основні етапи розробки та впровадження програм корпоративного розвитку.
- Основні підходи до визначення сутності організаційної та корпоративної культури.
- Соціальна відповідальність суб'єктів фінансового ринку: сутність, значення та складові елементи.
- Внутрішнє і зовнішнє середовище корпоративної культури.
- Моделі та типи корпоративної культури інститутів фінансового ринку.
- Переваги корпоративної культури та відповідальності.
- Статус, основні функції, кваліфікація, типові обов'язки, професійні стандарти менеджера з корпоративної культури.
- Основні компоненти які характеризують корпоративну культуру.

- 11 Особливості системного підходу до аналізу корпоративної культури.
- 12 Значення корпоративної культури для розвитку інститутів фінансового ринку.
- 13 Основні умови формування корпоративної культури інститутів фінансового ринку.
- 14 Основні концепції корпоративної культури: переваги та недоліки.
- 15 Рівні корпоративної культури та їх характеристика.
- 16 Основні критерії оцінки корпоративної культури інститутів фінансового ринку.
- 17 Розкрийте зміст поняття «знаково-символічна система корпоративної культури».
- 18 Особливості мотивації персоналу в організаціях з різними корпоративними культурами.
- 19 Охарактеризуйте вплив корпоративної культури на адаптацію працівників.
- 20 Охарактеризуйте взаємозв'язок корпоративної культури і стимулювання праці.
- 21 Виділіть основні особливості методів підтримки і методів зміни корпоративної культури інститутів фінансового ринку.
- 22 Визначте причини незадовільного стану корпоративної культури та можливі шляхи їх подолання.
- 23 Охарактеризуйте основні етапи управління корпоративної культури.
- 24 Розкрийте роль соціальних норм у формуванні та розвитку корпоративної культури.
- 25 Кодекс корпоративної поведінки.
- 26 Європейські стандарти у сфері праці.
- 27 Концепції побудови стратегії корпоративної культури соціально відповідальної поведінки організації в ринковому середовищі.
- 28 Етика поведінки установи (організації) в ринковому середовищі її функціонування.
- 29 Імідж установи (організації) як базова компонента культури соціально відповідальної поведінки організації.
- 30 Організаційна культура як складова соціальної відповідальності інститутів фінансового ринку.
- 31 Методи та процедури оцінювання ефективності програм корпоративної культури.
- 32 Міжнародні стандарти соціальної відповідальності як доміанти формування і розвитку корпоративної культури соціальної відповідальності бізнесу.
- 33 Відповідальне споживання. Культура споживання та її вплив на розвиток корпоративної культури інститутів фінансового ринку.
- 34 Роль корпоративної культури у системі менеджменту інститутів фінансового ринку.
- 35 Класифікаційні ознаки видів корпоративної культури інститутів фінансового ринку.
- 36 Креативний менеджмент: сутність, функції, принципи.
- 37 Роль корпоративної культури в поширенні практики соціального партнерства.
- 38 Алгоритм формування корпоративної культури інститутів фінансового ринку.
- 39 Технологічні аспекти формування корпоративної культури інститутів фінансового ринку.
- 40 Основних етапів процесу формування корпоративної культури банківських установ.
- 41 Принципи формування та розвитку корпоративної культури страхових організацій.
- 42 Форми корпоративних цінностей фінансових установ.
- 43 Етапи розроблення стратегії управління персоналом інститутів фінансового ринку.
- 44 Охарактеризуйте систему розвитку персоналу підприємства, установи, організації.
- 45 Охарактеризуйте систему цінностей культури соціально орієнтованої організації.
- 46 Наведіть чинники, які впливають на формування цінностей корпоративної відповідальної установи.
- 47 Розкрийте поняття трудового потенціалу підприємства, установи, організації.
- 48 Назвіть ознаки впливу корпоративної культури на успішну діяльність інститутів фінансового ринку.
- 49 Діагностику корпоративної культури інститутів фінансового ринку.
- 50 Охарактеризуйте особливості стратегічних і тактичних дій у процесі формування корпоративної культури.
- 51 Показники ефективності, на основі яких можна оцінити рівень корпоративної культури інститутів фінансового ринку.
- 52 Взаємозв'язок між типами культури й показниками ефективності.
- 53 Проблемні аспекти в оцінюванні ефективності корпоративної культури інститутів фінансового ринку.
- 54 Формування інноваційної організаційної культури.
- 55 Менеджери та лідери: спільне та відмінне.
- 56 Корпоративна культура та етика як механізм забезпечення ефективної роботи інститутів фінансового ринку.
- 57 Культурні і етичні аспекти політики збалансованого розвитку.
- 58 Методи та практика оцінювання культурних і етичних складових інститутів фінансового ринку.
- 59 Вплив корпоративної культури та етики на формування іміджу інститутів фінансового ринку.
- 60 Вибір стратегії і тактики формування корпоративної культури інститутів фінансового ринку.
- 61 Оцінювання соціально-економічної ефективності корпоративної культури.
- 62 Цінності, на основі яких формується корпоративна етика.
- 63 Взаємодія між керівником і підлеглими: етичні аспекти.
- 64 Культурні і етичні аспекти політики збалансованого розвитку.
- 65 Професійна відповідальність, професійна честь і професійна гідність працівників.

- 66 Фактори що впливають на корпоративну культуру інститутів фінансового ринку.
- 67 Значення корпоративної культури для розвитку організації.
- 68 Девізи та символи корпоративної культури.
- 69 Креативний менеджмент і корпоративна культура як модель інноваційного розвитку інститутів фінансового ринку.
- 70 Роль корпоративної культури в управлінні персоналом.
- 71 Культура мислення і спілкування.
- 72 Формування ділової етики інститутів фінансового ринку.
- 73 Сутність та значення етики ділового спілкування.
- 74 Формування корпоративної культури підприємства.
- 75 Ділові відносини – як важлива частина корпоративної культури підприємництва.
- 76 Методичні положення із аналізування корпоративної культури.
- 77 Вибір стратегії і тактики формування корпоративної культури.
- 78 Вплив корпоративної культури на діяльність інститутів фінансового ринку.
- 79 Етико-психологічні засади взаємин з клієнтами та партнерами по бізнесу.
- 80 Особливості української бізнес-культури.

Рекомендована література

Основна

1. Етика бізнесу: навч. посіб./ І. В. Сушик, О. Г. Сушик, Я. М. Мартинюк, В. В. Вісин – Луцьк: РВВ Луцький НТУ, 2019. – 268 с.
2. Етика бізнесу: навчальний посібник / М. Д. Балджи. – К. : ФОП Гуляєва В. М., 2021. – 332 с.
3. Зеркаль А. В. Корпоративна культура та комерційна свідомість персоналу – інноваційні напрями розвитку підприємств : монографія / А. В. Зеркаль. – Tallinn: Teadmus OÜ, 2022. – 346 с.
4. Професійна та корпоративна етика: навч. посіб. / В. Г. Нападиста, О. В. Шинкаренко, М. М. Рогожа та ін.; наук. ред. В. І. Панченко. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2019. – 368 с.
5. Соціальна відповідальність бізнесу: навчальний посібник / О. Ю. Гусева, О. В. Воскобоева, Т. Б. Хлевицька. – Київ: Державний університет телекомунікацій, 2020. – 222 с.
6. Соціальна відповідальність: навч. посіб. / Н. М. Сіренко, Т. І. Лункіна, А. В. Бурковська. – Миколаїв: МНАУ, 2021. – 216 с.
7. Управління організацією: навчальний посібник / Т. І. Балановська, О. П. Гоголя, С. О. Кубіцький, М. В. Михайліченко, А. В. Троян. – Київ: ФОП Ямчинський О.В., 2021. – 464 с.

Додаткова

1. Ділове спілкування та культура мовлення / М. І. Пантелюк, І. І. Маруніч, І. В. Гпйдаєнко. – К: ЦУЛ, 2020. – 224 с.
2. Доценко І. О. Етапи формування корпоративного іміджу суб'єктів фінансового ринку в процесі забезпечення їх конкурентоспроможності / І. О. Доценко // Ефективна економіка. – 2023. – № 2. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/1160/1169>
3. Доценко І. О. Нефінансова звітність в системі управління корпоративною соціальною відповідальністю інститутів фінансового ринку / І. О. Доценко // Управління економічними системами: концепції, стратегії та інновації розвитку: Матеріали XII Міжнародної науково-практичної конференції, 19-20 червня 2020 р., м. Хмельницький : ХНУ, 2020.
4. Доценко І. О. Соціальне партнерство як інструмент формування соціальної відповідальності суб'єктів господарювання / І. О. Доценко // Соціоекономіка та менеджмент: стан, тенденції, управлінські рішення [Електронний ресурс]: зб. матеріалів Всеукр. наук.-практ. конф. молодих вчених (Київ, 11 травня 2022 р.) у 2-х частинах. Частина 2. Київ : КНЕУ, 2022. – С. 39-42.
5. Доценко І. Стратегічне управління діяльністю суб'єктів господарювання України в умовах воєнного стану / The Russian-Ukrainian war (2014–2022): historical, political, cultural-educational, religious, economic, and legal aspects : Scientific monograph. Riga, Latvia : “Baltija Publishing”, 2022. – P. 92-96.
6. Економічна поведінка сільськогосподарських підприємств у мінливому середовищі розвитку: монографія / Л. П. Петришен. – Львів: Сполом, 2021. – 442 с.
7. Етика ділового спілкування / Т. Б. Гриценко, С. П. Гриценко, Т. Д. Іщенко, Т. Ф. Мельничук, Н. В. Чуприк, А. П. Анохіна. – К.: Центр навч. літератури, 2019. – 344 с.
8. Козирева О. В., Світлична К. С., Шуть О. Ю. Основи прийняття управлінських рішень : навчальний посібник / О. В. Козирева, К. С. Світлична, О. Ю. Шуть. – Харків : Видавництво Іванченка І.С., 2021. – 186 с.
9. Кубрак О. Етика ділового та повсякденного спілкування / О. Кубрак. – К.: Університетська книга. 2019. – 222 с.
10. Посібник з формування організаційної культури на публічній службі або як скласти пазл вашої організаційної культури. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://nads.gov.ua/storage/app/sites/5/human%20resources_B8_1.pdf